

Falanszter

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

11. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Erdei Erika

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	45 perc
A modul közvetlen célja	Az egyén, a foglalkozási csoport és a közösség viszonyának különböző nézőpontokból való értelmezése Fourier utópisztikus elképzelésének, a falanszterek világának a megidézése kapcsán.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – szocializáció, közösség; társadalom – hatalom, intézmények; életérzés – szabadság; világkép – utópia; erkölcs és jog – szabályok, törvények Tartalom: Charles Fourier elképzelése a racionálisan működő társadalomról. A falanszter jellemzői. A társadalom foglalkozási csoportjai. A közösség gazdagítása és az ennek fejében megfogalmazható elvárások. A modern kori lakótelepek. Az egyén a falanszterben. A falanszterbeli élet vonzó és riasztó sajátosságai.
Megelőző tapasztalat	Ipari forradalom társadalmi következményeinek feltárása, a szociális és a szocialista gondolatok megjelenése a nyugati társadalmakban.
Ajánlott továbbhaladási irány	11. évfolyamon: anarchista gondolatok és mozgalom; 12. évfolyamon: a bolsevik hatalomátvétel és következményei; a Szovjetunió; Magyarország az 50-60-as években
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információfeldolgozás, problémaazonosítás, kritikai gondolkodás, szabálykövetés Társas kompetenciák: empátia, együttműködés, véleményalkotás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Életvitel és gyakorlati ismeretek Tantárgyakhoz: történelem; társadalomismeret; osztályfőnöki óra Modulokhoz: A Gulag szigetcsoport (szka212_09); Kommuna (szka211_04); Társadalmi szerződés (szka211_01); Jólét és jólét (szka207_32)
Támogató rendszer	Charles Fourier: <i>Az általános egység elmélete</i> (falanszter-elmélet) Claude-Henri de Saint-Simon: <i>Az iparosok kiskatéja</i> Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i> Platón: <i>Az állam</i> (részlet) Arisztotelész: <i>Politika</i>

Bevezető gondola

Az ipari forradalom következményeként filozófusok, magánemberek gondolkodtak el azon, létre lehet-e hozni az átalakuló társadalomban olyan ideálisan működő közösségeket, ahol valóban mindenki a képességeinek megfelelő munkát végzi, és szükségleteinek megfelelően részesedik a javakból. A modulnak az ad aktualitást, hogy mai – időnként kaotikusnak tűnő – magyar társadalmi, gazdasági, politikai változások is „kitermelnek” időnként hasonló gondolatokat, arra utalva, hogy valamiféle „egyenlősítő” gazdasági-társadalmi intézkedésekkel kellene rendet teremteni az országban.

Módszertani ajánlás

A tantermet csoportmunkára kell előkészíteni úgy, hogy az osztályban 8 kisebb csoport tudjon dolgozni. Fontos ugyanakkor, hogy legyen egy olyan felület is, ahová úgy tudunk felragasztani egy-egy nagy csomagolópapírt, hogy az arra írtakat mindenki láthassa.

Fontos, hogy a csoportalkotásnál közel azonos létszámú csoportok jöjjenek létre. Mivel a modulban szereplő csoportalkotási mód gyors döntést igényel a diákoktól, előfordulhat, hogy a lassabb tanulóknál feszültség keletkezik. Ezt egyéni egyeztetéssel a tanárnak kell levezetnie, megtalálva az adott diákok számára a még szabad helyekkel rendelkező csoportokat.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Életpályák, foglalkozáscsoportok (Kinyomtatható táblázatok)
- P2 – Minta egy összefoglaló táblázat készítéséhez
- P3 – Kivetíthető képek (külön mappában)
- P4 – Részlet Madách *Az ember tragédiája* című művéből

Tanulói segédletek

- D1 – Az ésszerűen működő társadalom. (Páros feladatlap) A lapot annyi példányban kell sokszorosítani, amennyi az osztály tanulóinak a fele.
- D2 – Mit adunk, és mit várunk? (Csoportos feladatlap) A lapot nyolc példányban kell sokszorosítani.